

Jacobus (Koos) Zoutewelle is geboren op 9 oktober 1910 in Rotterdam. Hij was de zoon van Adrianus Zoutewelle en Cornelia Dwarswaard .

Op 10 mei 1919 werd Groep 15 De Tommies opgericht in Rotterdam. De groep droeg een das met een schotse ruit. De groep had in 1935 haar troeplokaal aan de Joubertstraat 32 in de Afrikaanderwijk. Koos was padvinder bij De Tommies in Rotterdam. Hij was in 1927 secretaris van de Ereiraad. De Ereiraad was het overleg waarin ere- en persoonlijke zaken werden besproken: zoals het gedrag, aannemen en ontslaan van verkenners, het verlenen van klassen, straffen en bevorderingen. Het overleg bestond in elk geval uit de patrouilleleiders soms aangevuld met de APL's. De leiders of aalmoezenier konden optreden als adviseur.

Hij trouwde in oktober 1938 met Francina Augustina Rolting en woonde in 1944 met zijn vrouw en kinderen in de Rotterdamse Tarwewijk, op het adres Mijnsherenlaan 105b. Hij was groentekoopman en ouderling.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia's gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden.

Koos werd op 10 november opgepakt bij de razzia van Rotterdam. Deze razzia op 10 en 11 november 1944 is de grootste razzia die de Duitse bezetter heeft gehouden. Bij deze razzia zijn ongeveer 52.000 van de 70.000 mannen tussen 17 en 40 jaar uit Rotterdam en Schiedam weggevoerd. De gevangenen werden samengebracht in het Feijenoord stadion. Vanuit hier ging hij waarschijnlijk naar Zaal Schutzenhof in Gronau, Lager in Marbeck, Benzelnath en een schoolgebouw in Lechenich, ten zuidwesten van Keulen. Daar waren de omstandigheden hel slecht. Het was er heel vies, een paar honderd man moesten het doen met één kraan en ze kregen beschimmeld brood te eten. De mannen mochten het schoolgebouw niet verlaten en het toezicht was strenger dan in Marbeck. In Duitsland hield Koos om de twee weken een kerkdienst voor zijn stadgenoten, voor het laatst op 25 februari 1945. Eind januari 1945 krijgt Koos te horen dat zijn jongste dochter op 18 december 1944 was overleden, nog geen 6 weken na zijn vertrek uit Rotterdam. Vermoedelijk bereikte Koos in mei/juni 1945 veilig Rotterdam.

Na de oorlog werd zijn zoon en naamgenoot geboren. Twee maanden na het overlijden van zijn vrouw, overleed Koos in Rotterdam op 5 februari 1978.

Meer informatie

[Jacobus \(Koos\) Zoutewelle \(Rotterdam, 9 oktober 1910 - Rotterdam, 5 februari 1978\) - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereeniging "De Nederlandsche Padvindere", jrg 13, 1927, no. 2, 1927 » 1927-02 - Pag. 34 | Delpher](#)

[Geboorte Jacobus Zoutewelle op 9 oktober 1910 te Rotterdam » Open Archieven](#)

[Huwelijk Jacobus Zoutewelle & Adrianus Zoutewelle & Cornelia Dwarswaard & Francina Augustina Rolwing & Johannes Frans Rolwing & Kaatje Klos op 5 oktober 1938 te Rotterdam »](#)

[Open Archieven](#)

[Overlijden Dorothea Zoutewelle op 18 december 1944 te Rotterdam » Open Archieven](#)

[Zoek in alles | 273a Verzameling Tweede Wereldoorlog, aanvullingen 2006-2024](#)

[\(Stadsarchief Rotterdam\)](#)

[Razzia van Rotterdam - Wikipedia](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.